

Perserna Trojanskorna

Krigets fasor speglas i antikens kvinnor

Tina Pour-Davoy som Cassandra och Thomas Hanzon i "Trojanskorna". Foto: Sören Vilks

Dramaten återupplivar de grekiska krigsdramerna "Perserna" och "Trojanskorna" i en visuellt effektiv helkväll som prövar teaterns uttryck. Mest fångar kvinnornas öden, som den förtvivlade drottning Hekabe.

Lars Ring

Publicerad 2023-10-20

[Sluta följa](#)

Perserna Trojanskorna

Teater

Regi: scenografi, bearbetn: Karl Dunér

Medverkande: Stina Ekblad, Anna Björk, Marie Richardsson, Jakob Eklund, Thomas Hanzon, Erik Ehn, Rasmus Luthander, Tina Pour-Davoy, John Erik Eleby. På orgel: Göran Martling

Var: Dramaten

Text: Aischylos, Euripides

Övers: Jan Stolpe, Lars-Håkan Svensson (Perserna), Agneta Pleijel, Jan Stolpe (Trojanskorna). Kostym: Helle Carlsson. Ljus: Torben Lendorph. Musik: J S Bach, Magnus Granberg. Mask: Nathalie Pujol, Peter Westerberg. Dockmakare: Thomas Lundqvist

Två krig, två pjäser, en uppsättning – Karl Dunér har satt samman två grekiska klassiker till en iscensättning där två antika slag speglar varandra och i dag, han visar kriget som ett slags fundament för mänskligt vara, ett immanent behov av maktutövning. En ritualiserad suicidal mekanism där storslagna egon får med sig aningslösa massor. Kriget som omänsklig, mänsklig konstant.

Karl Dunér är en scenkonstnär med betoning på båda stavelserna, han skapar allkonstverk. Ofta strängt hållna, med en estetik som är ytterst sparsmakad. Han har skolat sig via Beckett, och vet att vart uttryck ska bära. Nu när två mycket sällan framförda grekiska pjäser är nyöversatta passar han på att sätta dem bredvid varandra, vilket tydliggör deras skillnader.

barnkören i "Perserna".
Foto: Sören Vilks

"Perserna" blir här närmast ett oratorium där persernas här som utmanat grekerna vid Salamis går under. Det brukar sägas att dramatikern, greken Aischylos, känner med förlorarna, men texten är mer intrikat än så. Ständigt påtalas den hybris persernas kung Xerxes är drabbad av, och hur krigarna förbrutit sig mot grekiska gudar. Att beskriva kriget ur förlorarnas perspektiv är också en pedagogisk akt som förhöjer grekernas status som utvalda.

Scenbilden är suggestiv med en topografisk karta som skapas på scenen. Dunér leker en aning japansk teater med en bunrakudocka som får fungera som Xerxes fader, en vålnad – jo, lätt oidipalt hamletskt är det, även om regin inte betonar det. I stället fungerar tolkningen, med barnkör och Bachmusik, nästan som en förlorad länk mellan det grekiska dramat och den tidiga barockoperan. Mest imponerar Erik Ehn som fallen Xerxes och Jakob Eklund som ger knarrig röst är vålnaden. Iscensättningen är statuarisk åt det statiska, och lätt repetitiv.

Erik Ehn och Jakob Eklund i
"Perserna". Foto: Sören Vilks

"Trojanskorna" är något helt annat, också vad gäller scenbilden. Ur en damm kliver havsguden Poseiden – samma hav där Odysseus ska irra, och där Agamemnon ska färdas mot sin död. Den som kan sin Homeros och Aischylos "Orestien" utvinner en fin ironi ur Euripides drama. Segrarna ska falla. Dramat väver samman grekisk mytologi och skildrar en rad kvinnor, deras bevekelsegrunder, förnedring och status. Troja ska brinna och bytet, läs kvinnorna, ska fördelas.

Stina Ekblad spelar huvudrollen som drottning Hekabe, mor till Paris som tagit Helena som maka och därmed startat det långvariga, brutala kriget. Hekabes roll är komplex, hennes förtvivlan, planer och hat mot Helena är nyanser som Stina Ekblad väl vet att utveckla, liksom den enorma sorg hon gestaltar. Euripides Helena blir här lätt manipulativ, spelad av Anna Björk. Sierskan Kassandras insikter om framtiden tolkas lågmält av Tina Pour-Davoy. Rasmus Luthander, iförd SS-lik uniform, gör en tudelad grekisk officer med vokal pondus.

Stina Ekblad som
Hekabe. Foto: Sören
Vilks

Just sättet att förmedla dessa oftast utsökt översatta texter är här den stora svårigheten. Få i ensemblen höjer sina repliker till en meningsfull nivå av kraftfulla känslor. Det är som om just instrumentet röst kommer bort bland orgelspel, pojsopraner och svartvita och vackra visuella bilder. Det är synd, för det är ju för texternas skull vi sitter där. För att höra sorgen över alla krig ljuda genom ekokammaren Dramaten. Den förtvivlan som nu åter är så aktuell.